

კითხვარი

1. რა როლს ასრულებენ ურბანული მწვანე რეკრეაციული სივრცეები?

2. რა გავლენა აქვს მწვანე სივრცეებს ურბანული მიკრო კლიმატის ჩამოყალიბებაში?

3. რამდენად განსხვავებულია ურბანული და რურალური ტემპერატურა ზაფხულის ცხელ დღეებში

4. რა არის თბო (იგივე სითბური) კუნძული?

5. როგორ შეუძლია მწვანე საფარს მტვრის ნაწილაკების შემცირება ჰაერში?

6. რა არის ბიო (ურბანული) მრავალფეროვნება?

7. რა არის ჰაბიტატი?

8. რას ნიშნავს პარკების და ზოგადად საჯარო სივრცის სოციალური როლი?

9. რა გავლენა შეიძლება ჰქონდეს კარგ პარკს უძრავი ქონების ფასთან?

10. რა არის მწვანე ინფრასტრუქტურა?

11. რა ელემენტებისგან შედგება მწვანე და რეკრეაციული სისტემა?

12. რა არის მწვანე დერეფანი?

13. რა არის მწვანე სარტყელი?

14. რა არის ურბანული პარკი?

15. რა სხვაობაა ურბანულსა და არა ურბანულ პარკებს შორის?

16. სხვაობა საქალაქო და სამეზობლო პარკებს შორის?

17. რა არის ბუნებაზე დაფუძნებული გადაწყვეტები?

18. რატომ არის მნიშვნელოვანი პარკების ინვენტარიზაცია?

19. რას ნიშნავს ხელმისაწვდომი და ინკლუზიური პარკი?

20. რას ნიშნავს პარკების თანაბარი განაწილება?

**21. რატომ არის მნიშვნელოვანი ფიზიკური ბარიერების
იდენტიფიცირება?**

**22. რა კავშირია პარკების და რეკრეაციული სივრცეებისა და
მოსახლეობის შორის?**

23. რას ნიშნავს პარკის ინფრასტრუქტურის შეფასება?

24. რას მოიცავს პარკის ინვენტარიზაცია?

25. რა სპეციფიკური მუდმივი მონიტორინგის ტიპები არსებობს?

26. როგორ არის შესაძლებელი დეფიციტის აღმოფხვრა?

27. რატომ არის მნიშვნელოვანი საზოგადოების ჩართულობა
დაგეგმვისა და დაგეგმარების პროცესში

პასუხები

1. ურბანული მწვანე სივრცეები სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია მდგრადი, სიცოცხლისუნარიანი ქალაქების შესაქმნელად და მათი მაცხოვრებლების ცხოვრების ხარისხის გასაუმჯობესებლად. ის ემსახურება გარემოს დაცვას, ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნებას, ჯანმრთელობასა და კეთილდღეობას, სოციალურ ერთიანობას, ეკონომიკურ ღირებულების ზრდას, ესთეტიკურ და კულტურულ მნიშვნელობას.
2. მწვანე სივრცეები გადამწყვეტ როლს თამაშობს ურბანული მიკროკლიმატის ფორმირებაში ტემპერატურის რეგულირებით, ტენიანობის კონტროლით, ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესებით, ქარის ნაკადების მართვის, ხმაურის შემცირებით, ნალექების მენეჯმენტით და სხვა ფაქტორებით.
3. ზაფხულის ცხელ დღეს, ურბანული არეალები მნიშვნელოვნად ცხელია - ხშირად 3-დან 6 გრადუსამდე ცელსიუსით მეტი - რურალუთან შედარებით. ამ განსხვავებამ შეიძლება გავლენა მოახდინოს ენერგიის მოხმარებაზე, საზოგადოებრივ ჯანმრთელობაზე და ურბანულ გარემოში ცხოვრების საერთო ხარისხზე.
4. თბო, იგივე სითბური კუნძულის ეფექტი არის ურბანული გარემოს არეალები, რომლებიც მნიშვნელოვნად განიცდიან ტემპერატურის მატებას მათ მიმდებარე არეალებთან შედარებით. ეს ფენომენი წარმოიქმნება ადამიანის საქმიანობისა და ნაშენი გარემოს მოპირკეთებული ზედაპირების გამო.
5. მცენარეულობა ხელს უწყობს ჰაერის მტვრის შემცირებას მტვრის გაფილტვრით და დაჭერით, ნიადაგის სტაბილიზაციას, ტენიანობის რეგულირებას და უფრო ხელსაყრელი მიკროკლიმატის შექმნით. ეს ეფექტები ერთად ხელს უწყობს ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესებას და ჰაერში მტვრის არსებობის შემცირებას.
6. ურბანული ბიომრავალფეროვნება არის ცხოვრების ფორმების და ორგანიზმების მრავალფეროვნება (მათ შორის ქალაქებსა და დასახლებულ არეალებში), რომლებიც გადამწყვეტ როლს თამაშობენ ეკოსისტემური სერვისების მიწოდებაში, აძლიერებენ ადამიანის კეთილდღეობას და ხელს უწყობენ ურბანული გარემოს გამძლეობასა და ადაპტირებას.
7. ჰაბიტატი წარმოადგენს ადგილს ან ტერიტორიას, სადაც ორგანიზმი ან პოპულაცია ბუნებრივად გვხვდება. ევროპული ბუნების საინფორმაციო სისტემის ჰაბიტატის კლასიფიკაცია განსაზღვრავს ჰაბიტატს, როგორც "ადგილს, რომელიც დასახლებულია მცენარეებით ან ცხოველებით და ხასიათდება, პირველ რიგში, მისი ფიზიკური მახასიათებლებით (ტოპოგრაფია, მცენარეთა ან ცხოველთა სახეობები, ნიადაგის

მახასიათებლები, კლიმატი, წყლის ხარისხი და ა.შ.) და მეორე, იქ მცხოვრები სხვა მცენარეულობა და ცხოველები.

8. პარკები და საჯარო სივრცეები ურბანული ცხოვრების განუყოფელი ნაწილია, რაც უზრუნველყოფს უამრავ სოციალურ სარგებელს და აძლიერებს საზოგადოების ერთიანობას, ჯანმრთელობას, თანასწორობას, კულტურულ იდენტობას, უსაფრთხოებას, გარემოსდაცვითი ცნობიერების, ეკონომიკური სიცოცხლისუნარიანობის, სამოქალაქო ჩართულობის, თაობათაშორის ურთიერთქმედებას და ცხოვრების საერთო ხარისხს. ისინი აუცილებელია ცოცხალი, ინკლუზიური და მდგრადი ურბანული გარემოს შესაქმნელად.

9. კარგ პარკს შეუძლია მნიშვნელოვნად გაზარდოს მიმდებარედ არსებული ქონების ღირებულება, გაზარდოს ადგილობრივი ეკონომიკა და გრძელვადიანი საინვესტიციო პოტენციალი. კეთილმოწყობილ პარკთან სიახლოვე ხშირად განიხილება, როგორც ღირებული კეთილმოწყობა, რომელსაც შეუძლია ქონება უფრო მიმზიდველი და სასურველი გახადოს, რაც გამოიწვევს ქონების მაღალ ფასს ან წარმატებულ კომერციულ სივრცეს.

10. მწვანე (რეკრეაციული) ინფრასტრუქტურა მოიცავს ტერიტორიებს, რომლებიც სპეციალურად არის შექმნილი და გამოყოფილი დასვენების, ფიზიკური აქტივობისა და სოციალური ურთიერთობისთვის. ეს სივრცეები საშუალებას აძლევს ინდივიდებსა და თემს ჩაერთონ რეკრეაციულ აქტივობებში, ხელი შეუწყონ ჯანმრთელობასა და კეთილდღეობას და საზოგადოების ერთიანობის განცდის გაღრმავებას.

11. მწვანე და რეკრეაციული სისტემა სხვადასხვა კატეგორიის და ფუნქციური დანიშნულების პარკებისგან და ტერიტორიებისგან შედგება, როგორიცაა მწვანე დერეფანი, სარტყელი, ურბანული პარკები და სხვა ელემენტები, რომლებიც ერთიან სისტემას ქმნიან.

12. მწვანე დერეფანი არის გამწვანებული, მცენარეული საფარის დაფარული ზოლი, რომელიც ურბანულ სივრცეშია შემოჭრილი და ხშირ შემთხვევაში აკავშირებს განაშენიანებას ბუნებრივ ტერიტორიებთან (მაგალითად მდინარის ქალა, ხევი, ხეივანი).

13. მწვანე სარტყელი არის ღია გამწვანებული და უწყვეტი სივრცე, ხშირად ურბანული ტერიტორიების მიმდებარედ/მიჯნაზე, რომელიც განკუთვნილია ბუნების კონსერვაციის, დასვენების ან სასოფლო-სამეურნეო მიზნებისთვის. სხვადასხვა მნიშვნელოვან ფუნქციებთან ერთად მწვანე სარტყელი ასრულებს განაშენიანების განფენის პროცესის კონტროლისა და შეზღუდვის მიზანს.

14. ურბანული პარკი არის ურბანულ განაშენიანებაში არსებული დიდი, საშუალო ან მცირე ზომის პარკი, რომელიც აღჭურვილია ყველა საჭირო რეკრეაციული ინფრასტრუქტურით და ემსახურება ქალაქის მოსახლეობას და სტუმრებს. ურბანულ პარკებში მოპირკეთებული ზედაპირები საერთო ტერიტორიის 15% შეადგენს, ღამით განათებულია და შესაძლოა გააჩნდეს სპორტული და რეკრეაციული ინფრასტრუქტურა.

15. მიუხედავად იმისა, რომ ურბანული და არაურბანული პარკები უზრუნველყოფენ აუცილებელ მწვანე სივრცეებს და რეკრეაციულ შესაძლებლობებს, ისინი განსხვავდებიან თავიანთი ხასიათით, ფორმით, გამოყენებით, მენეჯმენტით და გამოწვევებით. ურბანული პარკები ინტეგრირებულია ქალაქის განაშენიანებაში და ემსახურება ადგილობრივი მაცხოვრებლების ყოველდღიურ საჭიროებებს, ხოლო არაურბანული პარკები ფოკუსირებულია ბუნებრივი ლანდშაფტების შენარჩუნებაზე და ბუნების განსაცვიფრებელ გამოცდილებაზე. არაურბანული პარკი მაგალითია ტყეპარკი.

16. ქალაქის პარკები უფრო დიდია, უფრო მრავალფეროვანია და ემსახურება უფრო ფართო მოსახლეობას ინფრასტრუქტურის ფართო სპექტრით, ხოლო სამეზობლო პარკები უფრო პატარაა, უფრო ლოკალიზებულია და ემსახურება მიმდებარე სამეზობლოს მაცხოვრებლების ყოველდღიურ რეკრეაციულ საჭიროებებს. ორივე ტიპის პარკი აუცილებელია ურბანული ცხოვრების ხარისხის გასაუმჯობესებლად, მაგრამ ისინი ემსახურებიან სხვადასხვა მასშტაბებს და ფუნქციებს ურბანული ლანდშაფტის ფარგლებში.

17. ბუნებაზე დაფუძნებული გადაწყვეტები არის ბუნების მიერ შთაგონებული და მხარდაჭერილი გადაწყვეტილებები, რომლებიც ხარჯეფექტურია, ერთდროულად იძლევა გარემოსდაცვით, სოციალურ და ეკონომიკურ სარგებელს და ხელს უწყობს მედეგობის ხარისხის ზრდას.

18. ქალაქებისა და დაბების მწვანე და რეკრეაციული სისტემების გაუმჯობესების მიზნით მნიშვნელოვანია საერთო სურათის შეფასება და სტრატეგიის შემუშავება. ამ მიზნით პირველი ნაბიჯი არსებული ინფრასტრუქტურის ინვენტარიზაციაა, არსებული და პოტენციური მწვანე და რეკრეაციული ტერიტორიების მდგომარეობის და შესაძლებლობები შესაფასებლად.

19. ინკლუზიური და ხელმისაწვდომი პარკი ნიშნავს ფიზიკური, სენსორული და სოციალური ბარიერებისგან თავისუფალი დიზაინის სივრცეს, რათა უზრუნველყოს, რომ ყველა ინდივიდს შეეძლოს მონაწილეობა მიიღოს სრულად და თანაბრად.

20.

პარკების თანაბარი განაწილება ნიშნავს იმის უზრუნველყოფას, რომ ყველა

საზოგადოებას ჰქონდეს სამართლიანი წვდომა მაღალი ხარისხის მწვანე სივრცეებზე, მიუხედავად მათი სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობისა და მდებარეობისა. იგი მოიცავს ინკლუზიური, კეთილმოწყობილი პარკების შექმნას, რომლებიც დააკმაყოფილებს სხვადასხვა პოპულაციის საჭიროებებს. ეს მიდგომა ხელს უწყობს ჯანმრთელობას, სოციალურ თანასწორობას და გარემოსდაცვით სამართლიანობას, რაც ქალაქებს უფრო საცხოვრებლად მიმზიდველს და ინკლუზიურს ხდის ყველასთვის.

21. პარკების ინვენტარიზაცია მის მიმდებარე არეალსაც მოიცავს, რომელიც საფეხმავლო მისაწვდომობის არეალში უნდა შესრულდეს რადგან დადგინდეს არის თუ არა ფიზიკური ბარიერები, რაც პარკის გამოყენებას ართულებს ან შეუძლებელს ხდის. პარკი კარგად მისაწვდომია თუ მრავალი ალტერნატიული მისასვლელი აქვს.

22. პარკები და რეკრეაციული სივრცეები სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია ქალაქის სიცოცხლისუნარიანობისა და გრძელვადიანი ზრდისთვის. კარგად ინტეგრირებული პარკის სისტემა აუმჯობესებს ცხოვრების ხარისხს, ხდის ქალაქებს უფრო ჯანსაღს, მიმზიდველს და ეკონომიკურად უფრო ენერგიულს. ქალაქის მოსახლეობის ზრდასთან ერთად უნდა იზრდებოდეს პარკების რაოდენობა და მისაწვდომობა.

23. პარკის ინფრასტრუქტურის შეფასება მოიცავს, პარკის ფიზიკური აქტივების, ინფრასტრუქტურის და საერთო მდგომარეობის დეტალური შეფასებას. ის ეხმარება ქალაქმგებმარებლებს, ლანდშაფტის არქიტექტორებს და მუნიციპალიტეტებს არსებული მდგომარეობის, ტექნიკური მოვლის მოთხოვნების და სამომავლო გაუმჯობესებების გააზრებაში, რომლებიც აუცილებელია პარკისთვის ფუნქციონირების, უსაფრთხოებისა და ხელმისაწვდომობის შესანარჩუნებლად.

24. პარკის ინფრასტრუქტურის შეფასების ძირითადი კომპონენტებია: სათამაშო მოედნების, სკამების, საპიკნიკე ადგილების, სველი წერტილებისა და პავილიონების მდგომარეობა, ბილიკები და ხელმისაწვდომობა (მაგ. ტროტუარები, ველოსიპედის ბილიკები და სასეირნო ბილიკები), უსაფრთხოება და დაცვა (მაგ. განათება, ხეების სიჯანსაღე, გაზონები და გამწვანება, სარწყავი სისტემები) და რამდენად იტევს პარკი ვიზიტორებს მოსახლეობის ზრდისა და მოთხოვნილების, ეკოლოგიურად სუფთა მასალების გამოყენების, მზის განათების და წყლის კონსერვაციის მახასიათებლების მიხედვით.

25. ზოგადად, პარკების მომსახურე საშუალებების (სათამაშო, სპორტული საინჟინრო და სხვა) შემოწმება/ინსპექტირების სამი ტიპი შეიძლება გამოიყოს, ესენია: ვიზუალური და ფუნქციური შემოწმება, ყოველწლიური - ძირითადი შემოწმება და სათამაშო და სპორტული აღჭურვილობისა და სხვა (მათ შორის დამხმარე) ნაგებობების სტრუქტურული მდგრადობის შემოწმება.

26. დიდი დეფიციტის შემთხვევაში საჭიროა არასაკმარისად ათვისებული ადგილების გამწვანება – ისეთი ვაკანტური ადგილების როგორიცაა: სახურავები და ქუჩების კიდეები ჯიბის პარკებად ან ურბანულ ბაღებად. ზონირების რეგულაციების დანერგვა - მოთხოვნები ახალი განვითარების მიმართ, რომელიც მოიცავს საჯარო მწვანე სივრცეების მოწყობის დათმობის ვალდებულებებს და კერძო გამწვანების სტიმულირების დანერგვას.

27. საზოგადოების ჩართულობას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ურბანული დაგეგმარებისა და დიზაინის სფეროში, რადგან ის უზრუნველყოფს განვითარების შედეგების შესაბამისობას სამიზნე მოსახლეობის საჭიროებებთან, ღირებულებებთან და პრიორიტეტებთან. ეფექტიანად განხორციელებისას, ის იწვევს გაუმჯობესებულ შედეგებს, გაზრდილი საზოგადოების ნდობას და უფრო მდგრად განვითარებას.